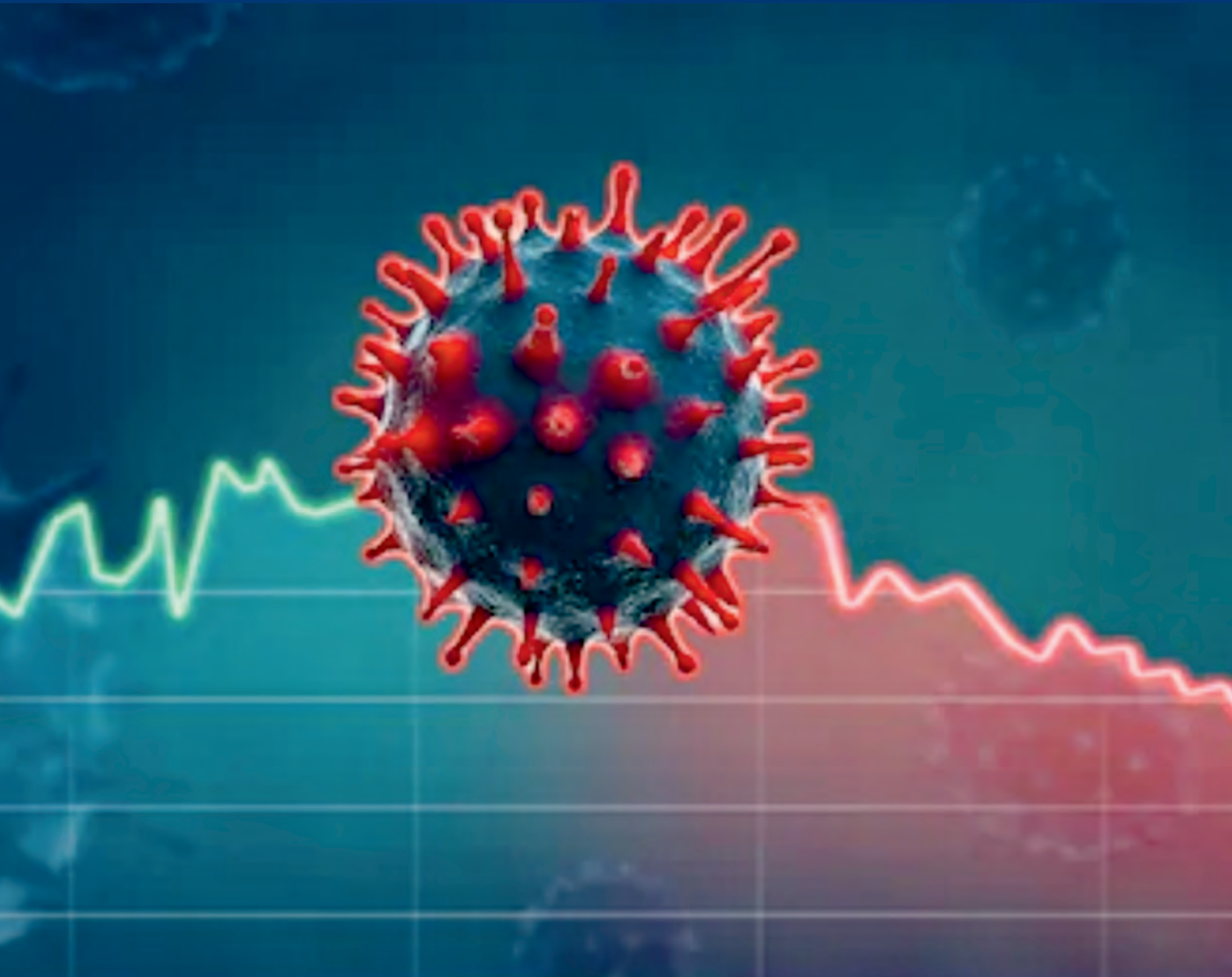

YUSUF ÖZER
ÖZER YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK

YIL: 6 SAYI: 34
MART - NİSAN 2020

VERGİ ve EKONOMİ GÜNDEMİ

Sahibi:
YUSUF ÖZER

Yayın Sahibi Temsilcisi:
YUSUF ÖZER

Sorumlu Müdür:
YUSUF ÖZER

Yönetim Yeri :
Şehit Fethibey Caddesi
Erboy 1 İş Hanı
No: 41 Kat: 3 Daire: 301
Tel: 0532 241 46 83
Ofis Tel: 0232 484 47 84
Fax: 0232 484 47 84

Basım Yeri:
İZMİRFORM
MATBAACILIK
İzmir Matbaacılık Bilgisayar Form
İnş.Rek.Araş.Dan.San.ve Tic.Ltd.Şti.
7410 Sk. No: 20 Pınarbaşı/İZMİR
Tel: 0232 409 0 409
Fax: 0232 409 0 909

Basım Tarihi: 16/07/2019

Bu derginin bütün hakları
Yusuf Özer'e aittir.
Yusuf Özer'in yazılı izni
olmaksızın, derginin tümünün veya
bir kısmının elektronik, manyetik vb.
yöntemle veya fotokopi yoluyla basımı,
yayımı, çoğaltılması ve/veya dağıtımı yasaktır.

Ayda bir yayınlanır.
ÜCRETSİZDİR.

Gündem

KORONA VİRÜSÜ ÖNLEMLERİ KAPSAMINDA GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİNİN VERİLME VE ÖDEME SÜRESİ İLE BANKA KREDİ TAKİP SÜRESİ UZATILDI

Bilindiği üzere son aylarda halk sağlığını dünya çapında tehdit eder hale gelen Korona (COVID-19) virüsünün yayılımının yaratabileceği ekonomik/finansal risklerin azaltılabilmesi için farklı ülkelerde, ilgili kuruluşlarca muhtelif tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda ülkemizde mali ve finansal piyasalara yönelik alınan tedbirler, bu yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

A. Gelir Vergisi Beyannamesi Verilme ve Ödeme Süreleri Uzatılmıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayımlanan, 17.03.2020 tarih ve 125 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri uyarınca, yasal olarak 31.03.2020 günü sonuna kadar verilmesi gereken 2019 takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamelerinin verilme süresi ile beyannameler üzerine tahakkuk edecek vergilerin ödeme süreleri, 30.04.2020 Perşembe günü sonuna kadar uzatılmıştır.

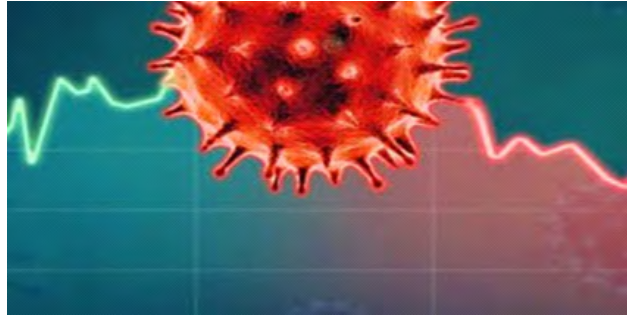
B. BDDK Tarafından Geciken Kredi Ödemelerinde Takip Süresi Uzatılmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 17.03.2020 tarihli toplantısında alınan 8948 sayılı Karar uyarınca, kredi ödemelerindeki gecikmelere esneklik tanınarak, gecikmeye giren krediler, takip hesaplarına aktarılmadan önce 90 gün yerine 180 gün beklenecek. Kredilerin donuk alacak sınıflandırılması için öngörülen 90 gün gecikme süresinin, mezkûr kurul kararı tarihi itibarıyla birinci ve ikinci grupta izlenen krediler için 31 Aralık 2020'ye kadar 180 gün olarak uygulanmasına karar verilmiştir.

Alınan kararın orijinal metni aşağıda yer almaktadır.

"Ülkemiz de dahil olmak üzere birçok ülkeye yayılan Covid-19 salgını neticesinde ekonomik ve ticari faaliyetlerde oluşan aksaklıklar nedeniyle, Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü ve 5'inci maddeleri kapsamında kredilerin donuk alacak sınıflandırılması için öngörülen 90 gün gecikme süresinin, bu kurul kararı tarihi itibarıyla birinci ve ikinci grupta izlenen krediler için 31 Aralık 2020 tarihine kadar 180 gün olarak uygulanmasına ve 90 günlük gecikmeye rağmen ikinci grupta sınıflandırılmaya devam olunan krediler için ayrılacak karşılıkların, bankaların TFRS 9 kapsamında beklenen kredi zararının hesaplanmasında kullandıkları kendi risk modellerine göre ayırmalarına devam olunmasına, anılan yönetmeliğin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin beşinci alt bendinin 31 Aralık 2020 tarihine kadar uygulanmamasına, bu kararın kuruluş birliklerine duyurulmasına ve kurum internet sitesinde yayımlanmasına karar verilmiştir."

Kovid-19'a karşı ekonomik tedbirler devrede

Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan 19 maddelik, “*Ekonomik İstikrar Kalkanı*” adlı paketle, Kovid-19 salgınının etkilerini azaltmak için toplamda 100 milyar liralık bir kaynak seti devreye sokulmuştur.

Bu kapsamda alınan ekonomik tedbirlere ilişkin açıklamalar, maddeler halinde aşağıda yer almaktadır.

Alınan Ekonomik Tedbirler:

1- Perakende, AVM, demir-çelik, otomotiv, lojistik-ulaşım, sinema-tiyatro, konaklama, yiyecek-içecek, tekstil-konfeksiyon ve etkinlik-organizasyon sektörleri için muhtasar ve KDV tevkifatı ile SGK primlerinin nisan, mayıs ve haziran **ödemeleri 6'sar ay ertelmiştir.**

2- 1/4/2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, 7194 sayılı Torba Kanun ile yürürlüğe giren, Konaklama vergisi, kasım ayına kadar uygulanmayacaktır.

3- Otel kiralamalarına ilişkin irtifak hakkı bedelleri ve hasılat payı ödemeleri, nisan, mayıs ve haziran ayları için 6 ay süreyle ertelenmiştir.

4- İç havayolu taşımacılığında 3 ay süreyle KDV oranı, % 18'den % 1'e indirilecektir.

5- Kovid-19 salgınıyla ilgili tedbirlerden etkilenen ve nakit akışı bozulan firmaların bankalara olan kredi anapara ve faiz ödemeleri asgari 3 ay ötelenecek ve gerektiğinde bunlara ilave finansman desteği sağlanacaktır.

6- İhracattaki geçici yavaşlama sürecinde kapasite kullanım oranlarının korunması amacıyla ihracatçıya stok finansmanı desteği verilecektir.

7- Bu dönemde işlerinin olumsuz etkilendiğini beyan ederek talepte bulunan esnaf ve sanatkarların Halkbank'a olan kredi borçlarının, nisan, mayıs ve haziran anapara ve faiz ödemelerini 3 ay süreyle ve faizsiz olarak erteleyecegiz.

8- Kredi Garanti Fonu limiti 25 milyar liradan 50 milyar liraya çıkartacak, kredilerde önceliği gelişmelerden olumsuz etkilendiği için likidite ihtiyacı oluşan ve teminat açığı bulunan firmalar ile KOBİ'lere verilecektir.

9- Uygun ve avantajlı şartlarda sosyal amaçlı kredi paketlerinin devreye alınması teşvik olunacaktır.

10- 500 bin liranın altındaki konutlarda kredilendirilebilir miktarını yüzde 80'den yüzde 90'a çıkartacak, asgari peşinatı yüzde 10'a düşürülecektir.

11- Koronavirüs etkisiyle nisan, mayıs ve haziran aylarında temerrüte düşen firmaların kredi siciline 'mücbir sebep' notu düşülecektir.

12- İlk defa 2016 yılında, işverenlerin iş gücü maliyetlerini düşürerek istihdamı desteklemek amacıyla sağlanan “asgari ücret desteği”ne devam edilecektir.

13- Mevzuattaki esnek ve uzaktan çalışma modellerinin daha etkin hale getirilmesini temin edilecektir.

14- Kısa Çalışma Ödeneği uygulaması devreye alınacak, bundan faydalanmak için gereken süreçleri kolaylaştırılacak ve hızlandırılacaktır. Böylece faaliyetine ara veren iş yerlerindeki işçilere geçici bir gelir desteği verilmek suretiyle işverenlerin de maliyetleri azaltmış olacaktır.

15- En düşük emekli maaşı 1500 liraya yükseltilecektir.

16- Emeklilerin bayram ikramiyesini nisan ayı başında öduyoruz.

17- Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın belirlediği kriterlere göre ihtiyaç sahibi ailelere yapılacak nakdi yardımlar için ilave 2 milyar liralık bir kaynak ayrılacaktır.

18- İstihdamdaki sürekliliği temin etmek amacıyla 2 aylık telafi çalışma süresi 4 aya çıkartılacaktır.

19- Tek başına yaşayan 80 yaş üstü yaşlılar için sosyal hizmet ve evde sağlık hizmetlerinden oluşan periyodik takip programı getirilecektir.

BAZI VERGİSEL YÜKÜMLÜLÜKLERDE SÜRELER UZATILMIŞ AYRICA KORONAVİRÜS SALGININDAN ETKİLENEN MÜKELLEFLER İÇİN MÜCBİR SEBEP İLAN EDİLMİŞTİR

İçinde bulunduğumuz Korona Pandemisi için alınan önlemler kapsamında mali idare, Türkiye genelinde bazı vergisel yükümlülüklerin yerine getirilme süresini uzatırken, Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen mükellefler için belirli bir süre aralığında mücbir sebep hali ilan etmiştir.

Bu yazımızda, Türkiye genelinde yararlanacak yükümlüler için süreleri uzayan vergisel ödevler ile yalnızca koronavirüs salgınından etkilenenler için ilan edilen mücbir sebep durumu ve buna bağlı olarak süreleri uzayan vergisel ödevler hakkında, sirküler ve tebliğ düzeyinde yapılan açıklamalara yer verilmiştir.

A- TÜRKİYE GENELİNDE GEÇERLİ OLMAK ÜZERE KDV BEYANNAMESİ, "FORM BA-BS" BİLDİRİMLERİ VE E-DEFTER BERAT SÜRELERİ UZATILDI

Gelir İdaresi Başkanlığı'nca yayımlanan 23/03/2020 tarihinde VUK-126/2020-5 no.lu Sirkülere göre ertelenen vergisel yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

• Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin Verilme ve Ödeme Sürelerinin Uzatılması:

26 Mart 2020 günü sonuna kadar verilmesi gereken Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin verilme süreleri ile bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri **24 Nisan 2020 Cuma** günü sonuna kadar uzatılmıştır.

• Bildirim Formlarının Verilme Süresinin Uzatılması:

31 Mart 2020 günü sonuna kadar verilmesi gereken 2020/Şubat dönemine ilişkin "Form Ba" ve "Form Bs" bildirimlerinin verilme süresi **30 Nisan 2020 Perşembe** günü sonuna kadar uzatılmıştır.

• Elektronik Defterlerin Oluşturulma ve İmzalanma Süresi ile Elektronik Defter Beratlarının Yüklenme Süresinin Uzatılması:

31 Mart 2020 günü sonuna kadar oluşturulması ve imzalanması gereken e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma süresi ile "Elektronik Defter Beratları"nın yüklenme süresi **30 Nisan 2020 Perşembe** günü sonuna kadar uzatılmıştır.

B- MÜCBİR SEBEP KAPSAMINDA BULUNANLAR İÇİN KDV BEYANNAMESİ, "FORM BA-BS" BİLDİRİMLERİ VE E-DEFTER BERAT SÜRELERİ UZATILDI

Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen mükelleflerin (bu Tebliğle belirlenen) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkında 24/03/2020 tarihli Resmî Gazete'de Gelir İdaresi Başkanlığına 518 Sayılı Vergi Usul Kanunu Tebliği yayımlanmıştır. Söz konusu tebliğ ile salgından etkilenen mükelleflerin yerine getirmesi gerekli bir kısım vergi ödevlerinin ertelenmesi uygun görülerek doğabilecek mağduriyetlerin önüne geçilmesi ve mükelleflere kolaylık sağlanması amaçlanmıştır. Getirilen düzenlemeler ile ilgili açıklamalarımız aşağıdaki gibidir:

1- MÜCBİR SEBEP HALİ İLANI İLE KAPSAMA ALINAN MÜKELLEFLER

VUK'un 15'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden, 518 no.lu VUK GT ile belirtilen ve aşağıda yer verilen mükelleflerin **01/4/2020 ile 30/6/2020** (bu tarihler dâhil) tarihleri arasında mücbir sebep halinde olduğunun kabul edilmesi uygun bulunmuştur. Buna göre;

a) Ticari, zirai ve mesleki kazanç yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunan mükellefler,

b) Koronavirüs salgınından doğrudan etkilenen ve ana faaliyet alanı itibarıyla; alışveriş merkezleri dahil perakende, sağlık hizmetleri, mobilya imalatı, demir çelik ve metal sanayii, madencilik ve taş ocaklığı, bina inşaat hizmetleri, endüstriyel mutfak imalatı, otomotiv imalatı ve ticareti ile otomotiv sanayii için parça ve aksesuar imalatı, araç kiralama, depolama faaliyetleri dahil lojistik ve ulaşım, sinema ve tiyatro gibi sanatsal hizmetler, matbaacılık dahil kitap, gazete, dergi ve benzeri basılı ürünlerin yayımcılık faaliyetleri, tur operatörleri ve seyahat acenteleri dahil konaklama faaliyetleri, lokanta, kiraathane dahil yiyecek ve içecek hizmetleri, tekstil ve konfeksiyon imalatı ve ticareti ile halkla ilişkiler dahil etkinlik ve organizasyon hizmetleri sektörlerinde faaliyette bulunan mükellefler, (Sektörel detaya verilen linkten ulaşılabilir. <https://www.gib.gov.tr/koronavirus-salginindan-etkilenmeleri-nedeniyle-beyanlari-uzatilarak-odemeleri-ertelenen-mukellefler>)

c) Ana faaliyet alanı itibarıyla İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine ara verilmesine karar verilen işyerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükellefler.

2- ANA FAALİYET ALANININ TESPİTİNDE DİKKATE ALINACAK HUSUSLAR

Birinci fıkrada bahsi geçen ana faaliyet alanlarının tespit edilmesinde mezkûr Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla vergi dairesi kayıtlarındaki **ana faaliyet kodu dikkate alınır.**

Mükellefin vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu itibarıyla birinci fıkradaki sektörler arasında bulunmamasına rağmen ana faaliyet alanı olarak **bu sektörlerden herhangi birisinde fiilen iştilal ettiğini ispat ve tevsik etmesi halinde**, mükellefin mücbir sebep kapsamında olup olmadığının tespitinde ana faaliyet kodu yerine **fiilen iştilal edilen ana faaliyet alanı dikkate alınır.**

3- VERGİ ÖDEVLERİNİN ERTELENMESİ

Mücbir sebep kapsamında olduğu kabul edilen mükelleflerle ilgili vergi ödevleri aşağıda yer verildiği tarihlerin gün sonuna kadar uzatılmıştır.

Beyanname Türü / Vergi Ödevi	Ait Olduğu Dönem	İlk Verileceği Yasal Süre	Ertelenen Süre	Ödeme Süresi
KDV	Mart Nisan Mayıs	27/04/2020 27/05/2020 26/06/2020	27 Temmuz 2020, Pazartesi	27 Ekim 2020, Salı 27 Kasım 2020, Cuma 28 Aralık 2020, Pazartesi
MUHTASAR	Mart Nisan Mayıs	27/04/2020 27/05/2020 26/06/2020	27 Temmuz 2020, Pazartesi	27 Ekim 2020, Salı 27 Kasım 2020, Cuma 28 Aralık 2020, Pazartesi
BA-BS	Mart Nisan Mayıs	30/04/2020 01/06/2020 30/06/2020	27 Temmuz 2020, Pazartesi	
E-DEFTER BERATI	Aralık/2019 Ocak/2020 Şubat/2020 Mart/2020 Ocak- Mart/2020	30/04/2020 30/04/2020 01/06/2020 30/06/2020 01/06/2020	27 Temmuz 2020, Pazartesi	

4- 65 YAŞ VE ÜSTÜNDE OLMASI VEYA KRONİK RAHATSIZLIĞI BULUNANLAR İÇİN MÜCBİR SEBEP İLAN EDİLMESİ

İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler uyarınca 65 yaş ve üstünde olması veya kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkma yasağı kapsamına giren mükellefler ve meslek mensupları ile bu Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla geçerli olan "Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" uyarınca beyanname/bildirimleri bu meslek mensuplarınca verilenlerin 22/3/2020 ile sokağa çıkma yasağının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arasında mücbir sebep halinde olduğunun kabul edilmesi uygun bulunmuştur.

65 yaş ve üstünde olunması nedeniyle beyanname/bildirim verme ve ödeme sürelerinin uzatılması, vergi dairelerince yapılacak tespitlere istinaden resen gerçekleştirilecek olup bu kapsamdaki süre uzatımına ilişkin **herhangi bir başvuru alınmayacaktır.**

Kronik rahatsızlık nedeniyle beyanname/bildirim verme ve ödeme sürelerinin uzatılması için bu rahatsızlığın sağlık kuruluşlarından alınacak muteber belgelerle **ispat ve tevsik edilmesi şarttır.** Bu kapsamdaki süre uzatımı işlemi, mükellefin kronik rahatsızlığı bulunduğu dair beyanını içeren **İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden vereceği yazılı başvurusuna istinaden yapılacak** olup sağlık kuruluşundan alınan belgelerin **sokağa çıkma yasağının sona ereceği günü takip eden 30 gün içerisinde** bağlı olunan vergi dairesine **ibraz edilmesi gerekmektedir.**

Beyanname ve Bildirim Türü	Mücbir Sebep Süresi Aralığı	Ertelenen Süre
Mücbir sebep aralığında verilmesi gereken beyanname ve bildirimler	22 Mart 2020 – Sokağa çıkma yasağının sona ereceği gün	Sokağa çıkma yasağının sona erdiği günü takip eden 15. günün sonuna kadar (Verilme ve ödeme süreleri)

Sokağa çıkma yasağı 01/04/2020 ile 30/06/2020 tarihleri arasında sona ermesi halinde, şartları sağlamaları koşuluyla bu tarih aralığı için belirlenen mücbir sebep hükümlerinden yararlanabilirler.

MÜCBİR SEBEP HALİNDE KISMİ TEVKİFAT UYGULAMASI

24/03/2020 tarihli ve 31078 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 518 No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde; Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen ve bu Tebliğe belirlenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkındaki açıklamalara yer verilmiştir. Bu yazımızın konusu, 3065 sayılı KDV Kanuna istinaden KDV Uygulama Genel Tebliğinde yer verilen kısmi kdv tevkifatı yükümlülüğünün mücbir sebep halinde nasıl uygulanacağı ile ilgilidir.

1- KISMİ TEVKİFATIN MAHİYETİ VE TEVKİFAT UYGULAYACAK ALICILAR

KDV Uygulama Genel Tebliğinin **(I/C-2.1.3.2) ve (I/C-2.1.3.3) bölümleri kapsamındaki işlemlerde**, işlem bedeli üzerinden hesaplanan KDV'nin tamamı değil, bu işlemler için izleyen bölümlerde belirlenen orandaki kısmı, alıcılar tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilip ödenecek; tevkifata tabi tutulmayan kısım ise satıcılar tarafından mükellef sıfatıyla beyan edilip (beyannameye ödenmesi gereken KDV çıkması halinde) ödenecektir.

Kısmi tevkifat uygulanacak işlemler, **söz konusu bölümlerde belirtilenlerle sınırlı olup**, bunlar dışındaki işlemlerde işleme muhatap olanlar tarafından kısmi tevkifat yapılmayacaktır. Kısmi tevkifat uygulaması kapsamında KDV tevkifatı

yapmak üzere sorumlu tutulabilecekler aşağıda iki grup halinde sayılmış olup, tevkifat uygulaması kapsamındaki her bir işlem bazında tevkifat yapması gerekenler, söz konusu gruplardan birine veya ikisine veyahut söz konusu gruplar kapsamında olan bazı sorumlulara atıf yapılmak suretiyle Tebliğin ilgili bölümlerinde belirtilmektedir.

A. KDV Mükellefleri (sadece Sorumlu Sıfatıyla KDV Ödeyenler Bu Kapsama Dahil Değildir)

B. Belirlenmiş Alıcılar (KDV Mükellefi Olsun Olmasın) (Aşağıda Sayılanlar)

- 5018 sayılı Kanuna ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri ve bunların teşkil ettikleri birlikler, belediyelerin teşkil ettikleri birlikler ile köylere hizmet götürme birlikleri,
- Yukarıda sayılanlar dışındaki, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları,
- Döner sermayeli kuruluşlar,
- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- Kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları,
- Bankalar,
- Büyükşehir belediyelerinin su ve kanalizasyon idareleri,
- Kamu iktisadi teşebbüsleri (Kamu İktisadi Kuruluşları, İktisadi Devlet Teşekkülleri),
- Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar,
- Türkiye Varlık Fonu ile alt fonlara devredilen kuruluşlar,
- Organize sanayi bölgeleri ile menkul kıymetler, vadeli işlemler borsaları dahil bütün borsalar,
- Yarıdan fazla hissesi doğrudan yukarıda sayılan idare, kurum ve kuruluşlara ait olan (tek başına ya da birlikte) kurum, kuruluş ve işletmeler,
- Payları Borsa İstanbul (BİST) A.Ş.'nde işlem gören şirketler,
- Kalkınma ve yatırım ajansları.

Okul aile birlikleri ve Sağlık Bakanlığına bağlı aile hekimliği kurumları, Tebliğin (I/C-2.1.3.1/b) ayrımı kapsamında değerlendirilmez.

Belirlenmiş alıcıların birbirlerine karşı yaptıkları teslim ve hizmetlerde (şirketleşenler dâhil profesyonel spor kulüplerince yapılanlar hariç), KDV tevkifatı uygulanmaz.

KDV mükellefiyeti bulunmayanların, Tebliğin (I/C-2.1.3.1/b) ayrımı kapsamında olmamak kaydıyla, kısmi tevkifat uygulaması kapsamındaki alımlarında tevkifat uygulaması söz konusu olmayacaktır.

Örnek: KDV mükellefiyeti bulunmayan apartman yönetimlerine verilen özel güvenlik hizmetlerinde ya da KDV mükellefiyeti bulunmayan konut yapı kooperatiflerine verilen yapı denetim hizmetlerinde, tevkifat uygulanmayacaktır.

2- MÜCBİR SEBEBİN BAŞLADIĞI DÖNEMDE KDV TEVKİFATI NASIL UYGULANACAK:

213 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden; 518 sayılı VUK tebliğinin 3. Maddesinde yer verilen mükelleflerin, **1/4/2020 ila 30/6/2020 (bu tarihler dâhil)** tarihleri arasında mücbir sebep halinde olduğunun kabul edilmesi uygun bulunmuştur.

213 sayılı Kanuna göre, mücbir sebebin başladığı tarihten sona erdiği tarihe kadar geçen sürede, mücbir sebepten yararlanan mükelleflerin vergi ödevleri ertelenmektedir.

12 No.lu sirkülerimizde **hangi mükelleflerin mücbir sebep kapsamında olduğu** ve ertelenen vergi beyannamelerinin ve ödeme sürelerinin, BA-BS bildirimlerinin ve e-defterlerin oluşturulma, imzalanma ve beratlarının yüklenme süreleri hakkında detaylı açıklamalar yapılmıştır.

Öte yandan, 21/05/2016 tarih ve 29718 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Seri No.lu KDV Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin 2 nci maddesi ile KDV Genel Uygulama Tebliğinin "(I/C-2.1.3.1) Kısmi Tevkifatın Mahiyeti ve Tevkifat Uygulayacak Alıcılar" bölümüne; "213 sayılı Kanuna göre, mücbir sebebin başladığı tarihten sona erdiği tarihe kadar geçen sürede, mücbir sebepten yararlanan mükelleflerin vergi ödevleri ertelenmektedir. Bu kapsamda beyanname verme yükümlülükleri ileri tarihe ertelenen mükelleflerin, mücbir sebep halinde bulunduğu süre içerisinde kısmi tevkifat kapsamındaki alımlarında tevkifat uygulanmaz." ifadesi eklenmiştir.

Buna göre mücbir sebep kapsamında yer alan alıcılara düzenlenen faturalarda kısmi tevkifat yapılması söz konusu olmayacaktır.

Örneğin Personel taşımacılığı faaliyetinde bulunan vergi mükellefi, bu faaliyetini iki farklı vergi mükellefine karşı her ayın sonunda faturalandırdığını düşünürsek 2020 yılı Nisan ayı için [518 no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği](#) ile mücbir sebep kapsamına alınan mükellefe düzenleyeceği faturada hesaplayacağı KDV'yi hizmet bedeli ile birlikte tahsil edecektir. Alıcı tarafından herhangi bir KDV tevkifatı uygulaması yapılmayacaktır. 518 no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile mücbir sebep kapsamına alınmayan mükellef için yapmış olduğu hizmetler ile ilgili olarak ise, kısmi tevkifat uygulanmaya devam edecektir.

Bir önemli nokta **Tam kdv tevkifatında ise mücbir sebep nedeniyle tevkifatın uygulanmasının ertelenmesi veya ortadan kalması söz konusu değildir.** Diğer bir ifadeyle aşağıda yer alan konularla ilgili düzenlenen **faturalarda alıcının mücbir sebep kapsamında olup olmaması önemli olmayıp tevkifat uygulanmaya devam edilecektir.**

- İkametgahı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayanlar tarafından yapılan işlemler,
- Katma Değer Vergisi Mükellefi Olmayan Gerçek Kişilere Elektronik Ortamda Sunulan Hizmetler,
- Gelir Vergisi Kanunu'nun 18 inci maddesi kapsamına girenlerden alınan mal ve hizmetler
- Kiralama işlemleri,
- Reklam verme işlemleri,

Tevkifatlı satışlarla ilgili düzenlenecek faturalarda ileride doğması muhtemel sorunların önüne geçmek amacıyla, alıcının mücbir sebep kapsamında olup olmadığının kontrol edilerek varsa bu durumun tebliğin ilgili bölümüne de atıf yapılmak suretiyle tevkifat yapılmadığının belirtilmesi yerinde olacaktır.

MÜCBİR SEBEP NEDENİYLE İHRAÇ KAYITLI TESLİMLERDE İHRACAT SÜRELERİ UZATILMIŞTIR

Koronavirüs (COVID-19) salgını sebebiyle, 3065 sayılı Kanunun (11/1-c) maddesinde düzenlenen tecil-terkin uygulaması kapsamında teslim edilen malların ihracat süreleri, Gelir idaresi Başkanlığı tarafından yayımlanan 31.03.2020 tarih ve 68 sayılı KDV Sirküleri ile uzatılmıştır.

Bilindiği üzere, KDV Kanununun Mad. 11/1-(c) bend hükmü uyarınca, tecil-terkin uygulaması kapsamında teslim olunan malların, teslimin gerçekleştiği ayı izleyen ayın başından itibaren 3 ay içerisinde ihracat edilmesi zorunlu tutulmuştur. Yine bilindiği üzere, 24.03.2020 tarihli ve 31078 Sayılı 1. Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 518 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile;

- Ticari, zirai ve mesleki kazanç yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar veya
- Salgından doğrudan etkilenen ya da
- İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine ara verilmesine karar verilen işyerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin

01.04.2020 ile 30.06.2020 (bu tarihler dâhil) tarihleri arasında mücbir sebep halinde olduğu kabul olunarak, Mart, Nisan ve Mayıs dönemlerine ilişkin beyanname (Kdv ve Muhtasar) verme ve ödemeler ile bildirimlere (Ba-Bs, e-Defter oluşturma ve beratların yüklenmesi) ilişkin vergi ödevi süreleri, 27.07.2020 (verilen beyanlar üzerine tahakkuk eden vergilerde ödeme ise Mart için 27.10.2020, Nisan için 27.11.2020 ve Mayıs için 28.12.2020) tarihine uzamıştır.

Bu yazımızda ise KDV Kanununun Mad. 11/1-(c) bend hükmü uyarınca, tecil-terkin uygulaması kapsamında teslim olunan malların ihracat edilmek zorunda oldukları 3 aylık sürenin sonunun 01.04.2020 ile 30.06.2020 tarihleri arasına rastlaması halindeki durumlar açıklama konusu yapılmıştır. Bu durumda olan mükellefler için ihracat süresi, KDV bakımından herhangi bir başvuru yapılmaksızın **üç ay uzatılmıştır**. İhracat süresi, belirtilen süreden önce dolmakla birlikte, ihracatın gerçekleştirilmesi için ek süre talebine ilişkin 15 günlük başvuru süresi mezkûr döneme rastlayan mükellefler de aynı kapsamda değerlendirilecektir. Daha önce mücbir sebep veya beklenmedik durum halleri nedeniyle üç aydan kısa ek süre almış mükellefler için, alınmış olan ek sürenin dolduğu tarihin 01.04/2020 ile 30.06.2020 (bu tarihler dâhil) tarihleri arasına rastlaması halinde, söz konusu ek sürenin de ilave bir başvuruya gerek olmaksızın üç aya tamamlanması uygun bulunmuştur.

Örneğin, imalatçı (A) firması tarafından Ocak 2020 döneminde ihracat kaydıyla ihracatçı (B) firmasına teslim edilen malların ihracatı, 30/4/2020 tarihine kadar gerçekleştirilememiştir. İhracatçı (B) firması, ek süre talebi için vergi dairesine başvuru yapmaksızın, 31/7/2020 tarihine kadar ihracat işlemini gerçekleştirmesi halinde, tecil edilen vergi terkin olunacaktır. Benzer şekilde, daha önce beklenmedik durum hali nedeniyle bir aylık ek süre almış olan ihracatçı (C) firmasının 30/4/2020 tarihinde dolan ihracat süresi, mükellefin ilave bir başvuru yapmasına gerek olmaksızın, mücbir sebep kapsamında 30/6/2020 tarihine uzayacaktır.

Mezkûr düzenlemeye paralel olarak ÖTV Kanununda düzenlenen tecil-terkin uygulamasında, ÖTV'ye tabii mallar bakımından ÖTV Kanununun 8/2 maddesi kapsamında ihracat süresi henüz uzatılmamıştır.

MÜCBİR SEBEP KAPSAMINDAKİ VERGİSEL YÜKÜMLÜLÜKLERLE İLGİLİ UYGULAMA TEBLİĞİNE YER ALAN AÇIKLAMALAR İLE SGK DÜZENLEMESİ

Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen mükelleflerin (bu Tebliğe belirlenen) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkında 24/03/2020 tarihli Resmî Gazete'de Gelir İdaresi Başkanlığınca 518 Sayılı Vergi Usul Kanunu Tebliği yayımlanmıştır. Tebliğ kapsamında mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen mükellefler, mücbir sebep dönemine isabet eden yükümlülüklerle yönelik açıklamalar, Tebliğin 3'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden mükellefin mücbir sebep kapsamında olup olmadığının tespit edilmesine yönelik başvuruların şekli, komisyonların kurulması ve çalışma usul ve esasları ile Tebliğin uygulamasına ilişkin diğer usul ve esaslar hakkında Gelir İdaresi Başkanlığınca 2020/3 seri no.lu Uygulama İç Genelgesi çıkarılmıştır.

Bu yazımızın konusu ise Gelir İdaresi Başkanlığınca çıkarılan 2020/3 seri no.lu Uygulama İç Genelgesi yer verilen konularla ilgili açıklamalar ile Sosyal Güvenlik Kurumunca Yapılan Düzenlemelere yer verilmiştir.

1-518 NO.LU TEBLİĞİ 3. MADDESİ İLE MÜCBİR SEBEP HALİ KAPSAMINDA KABUL EDİLEN MÜKELLEFLER VE YAPILACAK İŞLEMLER (01/04/2020 TARİHİNDE BAŞLAYAN MÜCBİR SEBEP HALİ):

1.1. Kapsama Giren Mükellefler

(1) 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden;

a) Ticari, zirai ve mesleki kazanç yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunan mükelleflerin (İhtiyari olarak katma değer vergisi (KDV) beyannamesi veren ticari kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler, bilanço veya işletme hesabı esasına göre defter tutan ticaret erbabı ve kazançları gerçek usulde vergilendirilen zirai kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı),

b) Koronavirüs salgınından doğrudan etkilenen ve ana faaliyet alanı itibarıyla; alışveriş merkezleri dahil perakende, sağlık hizmetleri, mobilya imalatı, demir çelik ve metal sanayii, madencilik ve taş ocaklığı, bina inşaat hizmetleri, endüstriyel mutfak imalatı, otomotiv imalatı ve ticareti ile otomotiv sanayii için parça ve aksesuar imalatı, araç kiralama, depolama faaliyetleri dahil lojistik ve ulaşım, sinema ve tiyatro gibi sanatsal hizmetler, matbaacılık dahil kitap, gazete, dergi ve benzeri basılı ürünlerin yayımcılık faaliyetleri, tur operatörleri ve seyahat acenteleri dahil konaklama faaliyetleri, lokanta, kiraathane dahil yiyecek ve içecek hizmetleri, tekstil ve konfeksiyon imalatı ve ticareti ile halkla ilişkiler dahil etkinlik ve organizasyon hizmetleri sektörlerinde faaliyette bulunan mükelleflerin, (Sektörel detaya verilen linkten ulaşılabilir: <https://www.gib.gov.tr/koronavirus-salginindan-etkilenmeleri-nedeniyle-beyanlari-uzatilarak-odemeleri-ertelenen-mukellefler>)

c) Ana faaliyet alanı itibarıyla İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine ara verilmesine karar verilen işyerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin,

1/4/2020 ila 30/6/2020 (bu tarihler dâhil) tarihleri arasında mücbir sebep halinde olduğunun kabul edilmesi uygun bulunmuştur.

(2) Birinci fıkrada bahsi geçen ana faaliyet alanlarının tespit edilmesinde mezkûr Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla vergi dairesi kayıtlarındaki **ana faaliyet kodu dikkate alınır.**

(3) Mükellefin vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu itibarıyla birinci fıkradaki sektörler arasında bulunmamasına rağmen ana faaliyet alanı olarak **bu sektörlerden herhangi birisinde fiilen iştigal ettiğini ispat ve tevsik etmesi halinde**, mükellefin mücbir sebep kapsamında olup olmadığının tespitinde ana faaliyet kodu yerine **fiilen iştigal edilen ana faaliyet alanı dikkate alınır.**

1.2. Ana Faaliyet Koduyla İlgili Başvurular

Mükellefin ana faaliyet alanlarının tespit edilmesinde **Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla** vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu dikkate alınır. Ana faaliyet kodundan kasıt, mükelleflerin sicil kayıtlarında ilk sırada yer alan **altı haneli NACE meslek kodudur.**

Mükellefin vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu itibarıyla sayılan sektörler arasında bulunmamasına rağmen ana faaliyet alanı olarak bu sektörlerden herhangi birisinde **fiilen iştigal ettiğini ispat ve tevsik etmesi halinde**, mükellefin mücbir sebep kapsamında olup olmadığının tespitinde ana faaliyet kodu yerine fiilen iştigal edilen ana faaliyet alanı dikkate alınır ve sicil kayıtlarındaki **ana faaliyet kodu yeni duruma göre düzeltilir.** Bu kapsamdaki **başvurular**, fiilen iştigal edilen ana faaliyet alanını ispat etmeye matuf tüm belgelerin ekinde yer aldığı **"Ana Faaliyet Kodu Değişikliği Raporu" (Rapor)** eklenmek suretiyle **İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden yapılır.**

Ana faaliyet kodu değişikliği için; mükellefin **esas alınmasını istediği ana faaliyet alanından** (ana faaliyet kodu olarak kaydedilmesi gerektiğini iddia ettiği faaliyet kodundan) **elde ettiği brüt hasılatın, diğer faaliyet kodlarından elde ettiği brüt hasılatından fazla olması şarttır.**

Brüt hasılatın tespitinde 2019 hesap dönemi veya 2019 IV. geçici vergi dönemi, özel hesap dönemine tabi mükelleflerde 2019 yılında sonuçlanan özel hesap dönemi, bir yıldan kısa süredir faaliyette bulunulması durumunda faaliyette bulunan **dönem sonuçları dikkate alınır.**

Sunulacak Raporda hasılat tespitine yönelik olarak;

- Mükellefin son dört geçici vergi dönemine ilişkin verdiği beyannameleri ekinde yer alan ve en yüksek hasılatı elde ettiğini bildirdiği meslek kodlarına ilişkin bilgiler,
- Ayrıntılı gelir tablosu bilgileri,
- Form Ba-Bs bildirimlerine ilişkin değerlendirmeler

ile benzeri bilgi, belge, veri ve değerlendirmelere yer verilerek mükellefin hakikatte kayıtlı olması gereken ana faaliyet kodu ortaya konulur ve ana faaliyet kodu değişikliği işleminin gerçekleştirilmesi yönünde talepte bulunulur.

Mükellefin ana faaliyet kodunun değiştirilmesi işlemleri, bu bölümde yer alan komisyonun olumlu mütalaası ve vergi dairesi başkanının veya görevlendireceği grup müdürünün onayıyla gerçekleştirilir.

Onay işleminden sonra, alınan karar bir üst yazı ekinde ilgili vergi dairesine gönderilir. Faaliyet kodunun değiştirilmesine karar verilen mükelleflerin sicil kayıtlarındaki ana faaliyet kodu yeni duruma göre düzeltildikten sonra anılan mükelleflerin mücbir sebep kapsamına alınabilmesi için sistemde tanımlanan ekranlara bilgi girişi yapılır.

Örnek 1: Mükellef (A) A.Ş. öteden beri faaliyetine devam eden bir şirkettir. Mükellef, vergi dairesi kayıtlarına göre 3 ayrı faaliyet kodunda faaliyette bulunmakta olup kodlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Ana faaliyet kodu- 812101- Binaların genel temizliği (daire, apartman, büro, fabrika, kurum, mağaza vb. her türlü binanın genel temizliği dâhil; pencere, baca, sanayi makinesi vb. uzmanlaşmış temizlik faaliyetleri hariç)

Faaliyet Kodu- 812903- Park ve caddelerin süpürülerek yıkanması, temizlenmesi faaliyetleri Faaliyet Kodu- 412002- İkamet amaçlı binaların inşaatı (müstakil konutlar, birden çok ailenin oturduğu binalar, gökdelenler vb.nin inşaatı) (ahşap binaların inşaatı hariç)

Mükellef, ana faaliyet kodu itibarıyla bu İç Genelgenin (1) numaralı bölümünde yer alan mücbir sebep kapsamında bulunmamaktadır. Bununla birlikte mükellef ana faaliyet alanının ikamet amaçlı binaların inşaatı olduğunu ve ana faaliyet kodunun mücbir sebep kapsamında bulunan "412002" kodu olması gerektiğini iddia etmektedir.

Sunulan Raporun tetkikinden mükellefin 2019 hesap döneminde elde ettiği hasılatın faaliyet kodları itibarıyla aşağıdaki gibi olduğu anlaşılmıştır.

	2019 hesap dönemi Hasılatı (TL)	Hasılatın Yüzdesi
"812101" No.lu Kod Hasılatı	1.150.000	%36,60
"812903" No.lu Kod Hasılatı	600.000	%19
"412002" No.lu Kod Hasılatı	1.400.000	%44,40
Hasılat Toplamı	3.150.000	%100

Mükellefin 2019 hesap döneminde "412002" kodundan elde ettiği hasılatın tüm kodlardan elde ettiği hasılatı oranının %44,4 olduğu ve bu oranın oransal olarak en yüksek hasılatın elde edildiği kod olduğu dikkate alındığında, mükellefin ana faaliyet kodunun "412002" olarak değiştirilmesi ve mücbir sebep kapsamına alınması gerekmektedir.

1.3. Ana Faaliyet Kodu Değerlendirme Komisyonu, Görev ve Yetkileri

Ana faaliyet kodunun değiştirilmesine yönelik başvuruları ve mükellefin mücbir sebep kapsamında olup olmadığını değerlendirmek amacıyla vergi dairesi başkanlıklarına bağlı olarak görev yapacak "Ana Faaliyet Kodu Değerlendirme Komisyonu" kurulur.

Komisyon;

a) Kendisine intikal ettirilen Rapor ve ekinde yer alan bilgi, bulgu veya verilerden hareketle mükellefin fiilen istigal ettiği ana faaliyet alanına ve dolayısıyla olması gereken ana faaliyet koduna ilişkin çalışmalarını başvurudan itibaren 15 gün içerisinde sonuçlandırır.

b) Yaptığı çalışmalar neticesinde mükellefin ana faaliyet kodunun değiştirilmesi ve bu İç Genelgenin (1) numaralı bölümü kapsamında mücbir sebep kapsamına alınması gerektiğini değerlendirmesi durumunda olumlu, aksi halde olumsuz mütalaasını içeren yazıyı vergi dairesi başkanının veya vergi dairesi başkanı tarafından görevlendirilen grup müdürünün onayına sunar.

c) Mükellef başvurusunun uygun görülmemesi halinde bu durumu içeren vergi dairesi başkanı veya görevlendirilen grup müdürü imzalı yazıyı mükellefe tebliğ eder ve bu durumu mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine de ayrıca bildirir.

ç) Mükellef başvurusunun onaylanması halinde ana faaliyet kodunun değiştirilmesi ve mükellefin mücbir sebep kapsamına alınması ile ilgili işlemlerin sonuçlandırılması amacıyla mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine yazılı olarak bilgi verir.

d) Mükellefin sunduğu Rapor ve diğer belgeler dışında ihtiyaç duyduğu ilave bilgi ve belgeleri mükelleften ister.

YENİ KORANAVİRÜS (COVID-19) SALGINININ EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA ETKİLERİNİN AZALTILMASI HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR 7244 SAYILI KANUNLA GETİRİLEN DÜZENLEMELER

COVID-19 salgınının ekonomik ve sosyal hayata etkilerinin azaltılması amacıyla ülkemizde ve dünya genelinde sosyal ve ekonomik hayata ilişkin birtakım tedbirler alınmaktadır.

Bu kapsamda 17 Nisan 2020 günü 31102 sayılı Resmi Gazete de 7244 sayılı bir torba kanun yayımlanmıştır. Mezkûr kanun düzenlemesiyle getirilen değişikliklerin son haliyle ilgili çalışma yapılarak bu sirkülerimiz yayımlanmak üzere hazırlanmıştır. Faydalı olması dileğiyle, yapılan yasal düzenlemelerin bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

Ertelenen, Alınmayan veya Yapılandırılan Alacaklar:

Mezkûr Kanunun 1. Maddesiyle bazı alacakların ertelenmesine, alınmamasına veya yapılandırılmasına karar verilmiştir. Bu alacaklar 01/04/2020 tarihinden itibaren 3 aylık dönemde tahakkuk eden alacaklar olup ertelenmesi herhangi bir başvuru şartı aranılmadan yapılacaktır. İlgili Bakan bu süreleri 3 ay daha uzatmaya yetkilidir. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecektir.

Bu alacaklardan;

Bazıları doğrudan devlete yani merkezi idareye ait, bazıları ise mahalli idarelere yani belediyelere, il özel idarelerine ve bunlara ait veya bağlı kuruluşlara ait alacaklardır.

Bazıları özel hukuk gerçek ve tüzel kişi mükelleflere ait, bazıları ise mahalli idarelerin merkezi idareye olan borçlarıyla ilgilidir. Bazıları da yüksek öğrenim gören öğrencilerle ilgilidir.

Merkezi İdareye Yani Devlete Ait Olan Alacaklar Ve 3 Ay Süreyle Ertelenen Alacaklar

Bu alacaklardan ertelenenler, ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilir.

- Hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedelleri **(1/4/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

- Turizm tesisi maksadıyla verilen izinler hariç olmak üzere 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince Devlet ormanlarında gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri adına verilen izinlerden doğan alacaklar **(1/4/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

- Orman Genel Müdürlüğü tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince kiraya verilen mesire yerleri ve taşınmazlardan tahsil edilmesi gereken bedeller **(1/4/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

- 2873 sayılı Millî Parklar Kanununa tabi yerlerde 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan kiralamalardan tahsil edilmesi gereken alacaklar **(1/4/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri, tüm sosyal sigorta prim ödemeleri **(17/4/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının 3/7/1968 tarihli ve 1053 sayılı Belediye Teşkilâtı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yaptığı yıllık taksit ödemelerinden **(17/4/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

- 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun 16 ncı maddesi kapsamındaki kredi borçları (Üniversite öğrencilerinin kredi borçları) **(17/4/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

Mahalli İdarelere Ait Olan Ertelenen Veya Alınmayacak Alacaklar

Bu alacaklardan ertelenenler, ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilir.

- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının konutlara ve faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işyerlerine ilişkin su tüketimine bağlı alacakları, **(17/4/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda olan taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuatınca yapılan satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedeller veya tutarlar **(19/03/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin)**

- Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkin olarak kira bedelleri ise tahsil edilmeyecek.

- Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunulamayan dönemlere isabet eden kısmı alınmaz.

• Büyükşehir belediyeleri ile belediyelerinden izin veya ruhsat almak yada hat kiralamak suretiyle toplu taşıma faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere ilgili bu kurumlar tarafından 17 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık süreyle sınırlı olacak şekilde gelir desteği ödemesi yapılabilecek, yada ruhsat, izin ve hat kirası borçlarını 3 ay süreyle erteleyebilecek, Çevre ve Şehircilik Bakanı bu süreleri, bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya yetkilidir.

Resmi Veya Özel Tüzel Kişiliklere Olan Borçlar Nedeniyle Ertelenen Alacaklar:

- Tarım satış kooperatifleri birliklerinin 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca yeniden yapılandırılan ve yılda bir taksit olmak üzere ödenen Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kaynaklı kredi borçlarının 2020 yılına ait borç taksit ödemesi, faizsiz olarak 2021 yılına ertelenmiş, 2021 yılı dahil daha sonraki yıllarda ödenecek taksit tutarları da faizsiz olarak birer yıl ertelenmiştir.
- 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 35 inci maddesinde düzenlenen yıllık aidat 2020 yılında alınmaz
- Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin (TEDAŞ) elektrik tüketiminden kaynaklanan alacakları (özelleştirme devir işlemleri sırasında TEDAŞ'a devredilmiş olan alacaklar)

Ar-Ge Ve Tasarım Faaliyetleri ile Teknoloji geliştirme faaliyetlerinin, Bu Merkezler Ve Bölgeler Dışında Da Yapılmasına İmkan Getirilmiştir:

Kanunun 2. Maddesinde yer alan hükme göre mezkûr faaliyetlerin, 11/3/2020 tarihinden itibaren 4 ay süreyle sınırlı olmak üzere, merkezler ve bölgeler dışında yapılmasına Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından izin verilebilir. Bu süre, bitiminden itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanınca 3 aya kadar uzatılabilir. İzin verilmesi durumunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, 5746 sayılı Kanun ile 4691 sayılı Kanun kapsamındaki indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlanmaya devam edilir.

Kısa Çalışma Ödeneği Başvurularında Uygunluk Tespiti Tamamlanması Beklenilmeyecek:

İşverenler tarafından kısa çalışma ödeneğinden faydalanmak üzere İŞKUR'a yapılan müracaatlarda ilgili evrak ve belgelerin tamamlanması ile bir de yapılan başvuruların uygunluğunun tespiti gerekiyordu. 7244 sayılı yasanın 8. Maddesiyle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na geçici 25. Eklerek Yeni koronavirüs (Covid-19) sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvuruları için, **uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin**, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilir. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir. Bu hüküm 29/02/2020 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanır.

Ayrıca 7244 sayılı yasanın 6. Maddesiyle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 23. Maddesinde yapılan değişiklikle, 30/06/2020 tarihine kadar yapılan kısa çalışma ödeneği başvurularında, uygunluk tespitleri hariç olmak üzere başvurular, başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde sonuçlandırılır.

Kısa Çalışma Ödeneği İle İşsizlik Ödeneğinden Yararlanamayan İşçilere Günlük 39,24 TL Nakdi Ücret Desteği Verilecek:

7244 sayılı yasanın 7. Maddesiyle 4447 sayılı kısaca İşsizlik Sigortası Kanununa geçici 24. Madde eklenmiştir. Söz konusu maddeye göre;

-17/04/2020 tarihi itibarıyla iş sözleşmesi bulunmakla birlikte 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler,

-15/3/2020 tarihinden sonra 51 inci madde kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve bu Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere,

herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ve 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere (17 Nisan tarihinden itibaren 3 aylık süre, Cumhurbaşkanı kararıyla 3 aylık süre 6 aya çıkarılabilir),

bu süre içinde ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar, Fondan günlük 39,24 Türk lirası nakdi ücret desteği verilir. Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamaz.

Ücretsiz izne ayırdıkları işçileri fiilen çalıştıran işverenlere, çalıştırdıkları her işçi ve her ay için idari para cezası uygulanacak ve işçiye ödenen nakdi ücret desteği faiziyle birlikte işverenden tahsil edilecek.

Nakdi ücret desteği alanlar genel sağlık sigortalısı sayılacak ve primleri İşsizlik fonundan karşılanacak.

İş Kanunu'na Tabi Olsun Olmasın Her Türlü İşçinin İş Sözleşmesine 3 Ay Süreyle Fesih Yasağı Getirildi:

4857 sayılı İş Kanunu'na Geçici 10 madde eklenerek iş sözleşmelerine geçici bir süreyle fesih yasağı getirilmiştir. Bu yasaklama 17/04/2020 tarihinden itibaren 3 ay süreyle geçerli olacak olup Cumhurbaşkanı bu üç aylık süreyi 6 aya kadar uzatmaya yetkilidir. İşverenler bu süre boyunca işçilerini kısmen veya tamamen ücretsiz izne gönderebilecek. Ücretsiz izne ayrılan işçinin de bu süre boyunca ücretsiz izni haklı neden sayarak sözleşmeyi feshetme hakkı olmayacak. Madde hükümlerine aykırı olarak iş sözleşmesini feshederek işçi çıkaran iş verenlere her işçi için fiilen işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilecek.

Mücbir Sebep Hallerinde Hazine Ve Maliye Bakanlığı Bilişim Sistemlerinde Yapılan İşlemlerde Oluşan Gecikmelerde İlgililere Ceza Kesilmeyecek:

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa eklenen ek 7. madde ile Deprem, yangın, sel gibi doğal afetler ile salgın hastalık veya Hazine ve Maliye Bakanlığı bilişim sistemlerinin herhangi bir nedenle çalışmaması gibi haller mücbir sebep sayılarak bu hallerde, Hazine ve Maliye Bakanlığı bilişim sistemleri üzerinden yürütülen işlemlerde yaşanabilecek gecikme nedeniyle ilgililere, gecikme faizi, gecikme zammı ve ceza gibi yaptırımlar uygulanmayacağı hükmü getirilmiştir.

Sermaye Şirketlerinde Avans Kâr Payı da Dahil Olmak Üzere Kâr Payı Dağıtımında Geçici Madde İle Kısıtlama Getirildi:

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na eklenen geçici 13. Madde ile, Sermaye şirketlerinde, 30/9/2020 tarihine kadar 2019 yılı net dönem kârının yalnızca yüzde yirmi beşine kadarının dağıtımına karar verilebilir, geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçeler dağıtımına konu edilemez, genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilemez. Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketler hakkında bu fıkra hükmü uygulanmaz. Bu fıkra da belirtilen süreyi üç ay uzatmaya ve kısaltmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtım kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa, 2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşan kısma ilişkin ödemeler birinci fıkra da belirtilen sürenin sonuna kadar ertelenir.

Bu maddenin kapsamına giren sermaye şirketlerine ilişkin istisnalar ile uygulamaya dair usul ve esasları belirlemeye, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü almak suretiyle Ticaret Bakanlığı yetkilidir.

Sigorta & Teşvik

KOBİLERE SUNULAN ALACAK SİGORTASI UYGULAMASININ KAPSAMI VE LİMİTLERİ GENİŞLETİLMİŞTİR

Bilindiği üzere en az iki yıl geçmiş olan, vergi ve SGK borcu olmayan, Merkez'in risk değerlendirme kriterlerini sağlayan; Mikro ve Küçük ölçekli şirketler için ticari alacak sigortası uygulaması 2019 yılından bu yana uygulanmaya başlanmış ve azami 360 güne kadar vade uygulanabilmektedir. Bu uygulama ile şirketlerin münhasıran yurt içi vadeli satışlarından doğan ticari alacakları sigortalıdır. Bu sayede şirketler, sigortalattıkları söz konusu alacaklarını tahsil edememeleri durumunda, bu alacaklarının önemli bir kısmı Devlet Destekli Alacak Sigortası Havuzu tarafından karşılanmaktadır. Bu kapsamda ihracata yönelik satışlar sigorta kapsamına girmemektedir.

"Sigorta/teminat/kredi" türündeki uygulama ile, sigortalının cirosu üzerinden fiyatlandırma yöntemi ile prim hesaplanır. Alıcı firmalar için otomatik skor değerlendirmesi yapılır ve kredi limiti tahsis edilir. Tahsis edilen bu kredi limiti Sigortalıların başvuru formunda her bir alıcısı için talep ettiği kredi limitleri ve risk değerlendirme kriterleri göz önüne alınarak herhangi bir ek prim alınmaksızın merkez tarafından arttırılabilir.

Hasar durumlarında, sigortalının Merkez'e başvurması ile hukuki işlemler başlatılır ve sigortalıya tahsilat hizmeti sunulur. Tahsilat hizmeti ile çözümlenemeyen hasar dosyaları için tazminat ödemesi yapılır. Halk Sigorta A.Ş. KOBİ'lere Yönelik Devlet Destekli Ticari Alacak Sigortası Sistemi ile ilgili Olağandışı Riskler Yönetim Merkezi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü tarafından görevlendirilmiştir.

Son yapılan tebliğ değişiklikleri ile alacak sigortası uygulamasının kapsam ve limitleri önemli ölçüde genişletilmiştir. Bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından "Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Yönelik Devlet Destekli Ticari Alacak Sigortası Tarife ve Talimat Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" 25/03/2020 tarih ve 31079 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

1- "Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Yönelik Devlet Destekli Ticari Alacak Sigortası Tarife ve Talimat Tebliğ" 2 nci maddesinin birinci fıkrasındaki değişikliklerle;

- Daha önce sadece "mikro ve küçük" ölçekli işletmeler kapsam dahilinde iken bu defa tüm KOBİ'ler ticari alacak sigortası kapsamına alınmıştır. Böylelikle şartları sağlayan "**orta**" büyüklükteki işletmelere de alacak sigortası olanağı tanınmıştır.

İşletme ölçeği dışında yapılan değişiklikle belirlenen kriter, kapsama giren işletmelerin, bir önceki mali yıldaki yıllık net satış hasılatının **125 milyon liradan az olması** şartıdır.

- Yapılan diğer bir değişiklikle, tacir sıfatı taşımayan gerçek kişilere yapılan satışlar kapsam dışında tutularak, teminat sağlanmayacak alacaklar arasında sayılmıştır.

2- Tebliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yapılan değişiklikle "Teklif sunulduğu tarihten itibaren 10 gün içinde poliçenin düzenlenmesi durumunda ilgili poliçeye ilişkin teklif kapsamında sorgulama ücreti alınmaz." denilerek, yapılacak risk değerlendirmesine ilişkin teklifin sunulduğu tarihten itibaren 10 gün içinde poliçenin düzenlenmesi durumunda ek sorgulama ücreti alınmayacağı belirtilmiştir.

3- Tebliğin 5 inci maddesinde yapılan değişiklikle, prim hesabında esas alınacak alacak sigortası talebinde bulunan işletmenin son mali yılda vadeli satışlardan elde ettiği ciro tutarı da 25 milyon liradan 125 milyon liraya çıkarılmıştır. Buna paralel olarak alacak sigortası talebinde bulunan işletmenin vadeli satışlardan elde edilen cirosuna göre **azami kredi limit tutarı 750.000-TL**'ye çıkarılmıştır.

Azami teminat limiti, alacak sigortası talebinde bulunan işletmenin alıcı için talep ettiği teminat limiti ve risk değerlendirme kriterleri dikkate alınarak artırılabilir. Bu düzenlemenin yürürlük tarihi ise 01/04/2020 olarak belirlenmiştir.

4- Tebliğin geçici 1 inci maddesinde yapılan değişiklikle;

- Bir önceki mali yıldaki yıllık net satış hasılatı kırk milyon Türk Lirasından (dâhil) az olan orta büyüklükteki işletmelere bu maddeyi ihdas eden **tebliğin yayımlandığı tarih** itibarıyla;

Bir önceki mali yıldaki yıllık net satış hasılatı kırk milyon bir Türk Lirası (dâhil) ile yüz yirmi beş milyon Türk Lirası (dâhil) arasında olan orta büyüklükteki işletmelere ise 01/04/2020 tarihi itibarıyla alacak sigortası sunulur.”

İş & Sosyal Güvenlik Hukuku

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ BİLGİLER

1. Kısa çalışma ödeneği nedir?

Kısa çalışma uygulaması; genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin

- Geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması veya
- Süreklilik koşulu aranmaksızın işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen en az dört hafta süreyle durdurulması hallerinde,

işyerinde üç ayı aşmamak üzere (Cumhurbaşkanı kararı ile 6 aya kadar uzatılabilir.) sigortalılara çalışmadıkları dönem için gelir desteği sağlayan bir uygulamadır.

2. Kısa çalışma uygulaması tüm sektör ve işyerlerinde uygulanabilir mi?

Bu konu hakkında mevzuatta herhangi bir sektör ve çalışan kısıtlaması yoktur. Dolayısıyla uygulanabilir.

3. Kısa çalışma uygulamasından yararlanmak için gerekli şartlar nelerdir?

Kanun koyucu tarafından tanımlaması yapılırken genel ekonomik kriz, sektörel kriz ve bölgesel kriz ifadeleri genel anlamda bazı durumları ifade etmektedir. Ancak zorlayıcı sebepler ifadesinden ne anlaşılması gerektiğinin açıklanması gerekmektedir. Burada zorlayıcı sebeplerden anlaşılması gereken; işverenin kendi sevk ve idaresinden kaynaklanmayan, önceden kestirilemeyen, bunun sonucu olarak bertaraf edilmesine imkân bulunmayan, geçici olarak çalışma süresinin azaltılması veya faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması ile sonuçlanan dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumları ya da deprem, yangın, su baskını, heyelan, salgın hastalık, seferberlik gibi durumlardır.

Bu gerekçelerle işveren;

- İşyerinde uygulanan çalışma süresinin, işyerinin tamamında veya bir bölümünde geçici olarak en az üçte biri oranında azaltılması veya,
- Süreklilik koşulu aranmaksızın en az dört hafta süreyle faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması için işyerinde kısa çalışma yapılmasını talep edebilir.

4. En fazla ve en az ne kadar süre için başvurulabilir?

Kısa çalışma ödeneğinin süresi en az dört hafta ve en fazla üç aydır. Kısa çalışma ödeneğinin süresini altı aya kadar uzatmaya ve işsizlik ödeneğinden mahsup edililmeyeceğini belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

5. Kısa çalışmaya başvurmak için bir işyerinin tamamen kapanması ya da operasyonun tamamen durması mı gerekir yoksa normalden az sayıda çalışanla azalan bir operasyon için de başvurulabilir mi?

Kısa çalışma uygulamasından yararlanabilmek için iki yöntem bulunmaktadır:

- İşyerinde uygulanan çalışma süresinin, işyerinin tamamında veya bir bölümünde geçici olarak en az üçte biri oranında azaltılması veya,
- Süreklilik koşulu aranmaksızın en az dört hafta süreyle faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması

Buna göre kısa çalışma yapmak için işyerinin tamamen kapanması veya operasyonun tamamen durması gerekmemektedir.

6. Kısa çalışma yapılan işyerinde çalışan herkes (saat ücretli-aylık ücretli fark etmeden) kısa çalışma ödeneğinden faydalanabiliyor mu?

Kısa çalışma ödeneğinden ücret tarife ayrımı yapılmadan hem mavi yakalı hem de beyaz yakalı çalışan herkes yararlanabilir.

7. İşçinin kısa çalışma ödeneğinden yararlanmasının şartları nelerdir?

İşçinin kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmesi için;

- İşverenin kısa çalışma talebinin iş müfettişlerince yapılacak inceleme sonucu uygun bulunması,
- İşçinin kısa çalışmanın başladığı tarihte, çalışma süreleri ve işsizlik sigortası primi ödeme gün sayısı bakımından işsizlik ödeneğine hak kazanmış olması (Kısa çalışmanın başladığı tarihten önceki son 60 gün hizmet akdine tabi olanlardan son üç yıl içinde en az 450 gün süreyle işsizlik sigortası primi ödemiş olanlar),

İş müfettişlerince yapılacak inceleme sonucu kısa çalışmaya katılacaklar listesinde işçinin bilgilerinin bulunması gerekmektedir.

8. Kısa çalışma ödeneği başvurusu kabul edildiğinde çalışanlar ne kadar ücret alıyor? Bu ücreti ne zaman ve ne şekilde alıyor?

Günlük kısa çalışma ödeneği miktarı; sigortalının son on iki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının %60'ıdır. Bu şekilde hesaplanan kısa çalışma ödeneği miktarı, işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının %150'sini (2020 yılı için 4.414,50 TL) geçemeyecektir.

Zorlayıcı sebeplerle işyerinde kısa çalışma yapılması halinde, ödemeler 4857 sayılı Kanunun m.24/III ve m.40'da öngörülen bir haftalık süreden sonra başlayacaktır. Yani ilk bir hafta içinde işveren tarafından yarım ücret ödenecek, kısa çalışma ödeneği bu süreden sonra devreye girecektir.

Kısa çalışma ödeneği, işyerinde uygulanan haftalık çalışma süresini tamamlayacak şekilde, çalışılmayan süreler için aylık olarak hesaplanır.

Kısa çalışma ödeneği, işçinin kendisine aylık olarak her ayın sonunda ödenir.

Kısa çalışma yapan işçinin çalışılmayan hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günlerine ilişkin ücret ve kısa çalışma ödeneği miktarı, kısa çalışma yapılan süreyle orantılı olarak işveren ve Kurum tarafından ödenir.

9. Kısa çalışma ödeneği alan çalışanlar için şirketler hangi ödemeleri yapmaya devam ediyor? (ikramiye, sosyal yardım vb.)

Toplu iş sözleşmesi kapsamındaki çalışanlara ikramiye ve sosyal yardımlar tam olarak ödenir. Toplu iş sözleşmesi uygulaması olmayan çalışanlar için ikramiye ve sosyal yardımların ödenmesinde işyeri uygulaması ve/veya iş sözleşmesinde farklı bir hüküm yoksa ödenmemesi savunulabilir.

10. Kısa çalışma ödeneği alan çalışanların çalışmadığı günler için sigorta primleri nasıl ödeniyor?

İşçinin kısa çalışma ödeneği aldığı süre için genel sağlık sigortası primleri İşsizlik Sigortası Fonu'ndan SGK'ya ödeniyor. Söz konusu dönemde kısa ve uzun vadeli sigorta primleri ödenmiyor.

11. Kısa çalışma ödeneğinden faydalanan aylık ücretli işçi kısa çalışma döneminde 2 güne kadar istirahat raporu alırsa ne olur?

İş Kanunu'nun 48 inci maddesi; "Hatalık nedeni ile çalışılmayan günlerde Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından ödenen geçici iş göremezlik ödeneği aylık ücretli işçilerin ücretlerinden mahsup edilir." hükmünü taşımaktadır.

Buna göre; geçici iş görmezlik ödeneği, istirahatli olunan 3 üncü günden başladığı için ilk iki günün ücreti aylık ücretli işçilerden mahsup edilmeyecektir. Bu durumun kısa çalışma ödeneği açısından da aynı şekilde olduğu düşünülmektedir.

12. Çalışanın kısa çalışma ödeneğinden aldığı ücret normalde alacağı ücretten düşük olursa (üst limit nedeniyle) şirket aradaki farkı tamamlayabilir mi? Hangi ad altında ve nasıl ödemelidir?

Tamamlamaması doğrudur. Bu konuda tamamlamayı tercih eden iş yerlerinde uygulamanın zorlayıcı sebep sonrasında ek ödeme olarak yapıldığı yönünde olduğu bilinmektedir.

13. Telif çalışmasının yapılabilmesi için gerekli şartlar nelerdir?

İş Kanunu ile Çalışma Süreleri Yönetmeliğine göre telefı çalışması; zorunlu nedenlerle işin durması, ulusal bayram ve genel tatillerden önce veya sonra işyerinin tatil edilmesi, benzer nedenlerle işyerinde normal çalışma sürelerinin önemli ölçüde altında çalışılması veya tamamen tatil edilmesi, işçinin talebi ile kendisine 4857 sayılı İş Kanunu, iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile öngörülen yasal izinler dışında izin verilmesi nedenleri ile yapılabilir.

Buna göre mevcut Koronavirüs salgını için alınan tedbirler ya da Koronavirüs kaynaklı hammadde/sipariş sıkıntıları nedeniyle yaşanacak duruşlar için zorunlu nedenlerle işin durması gerekçesiyle telif çalışması yapılabilir.

Telif çalışması;

- Çalışılmayan süreyi takip eden 2 ay içinde yaptırılır,
- Telif çalışması günlük en çok çalışma süresi olan 11 saati aşamaz,
- Telif çalışması günde 3 saatten fazla olamaz,
- Tatil günlerinde telif çalışması yapılamaz. (Yargıtay kararlarına göre de çalışılmayan cumartesi günleri de telif çalışması yapılamıyor.)

14. Telafi çalışması için işçiden/sendikadan onay alınması gerekir mi?

İşçiden ya da sendikadan onay alınması kanunen zorunlu değildir. Ancak riskin dağıtılması ve paydaşların süreç ile ilgili bilgi verilmesi adına telafi çalışması yapılacağı, bunun uygulanacağı zamanı ve telafi çalışmasında çalışılacak süreyi işveren işçilere uygun bir süre önceden bildirmelidir.

15. Çalışanın telafi çalışması yaparken ilave çalışmalara katılmaması durumunda ne olur?

İşçinin haklı bir mazereti olmaksızın işverenin ücretini peşin olarak ödediği ve işyerinin zorunlu nedenlerle telafi çalışması kullandığı bir çalışmaya katılmaması halinde savunması alınmalıdır. İşçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmamakta ısrar etmesi halinde iş sözleşmesinin feshedileceği yazılı olarak ihtar edilmelidir.

16. Telafi çalışması sırasında yapılan fazla çalışmaları 270 saatlik fazla mesai sınırında dikkate alınır mı?

Telafi çalışması kapsamında yapılan çalışmalar, fazla mesai değildir. Dolayısıyla 2 aylık süre içerisinde uygulanacak ve günlük en fazla 11 saat çalışma süresini ve 3 saatlik ek çalışma süresini aşmayacak telefi çalışmaları 270 saatlik fazla mesai sınırı kapsamında değerlendirilemez.

17. Aynı işyerinde bir grup çalışana idari (ücretli) izin, yıllık izin, ücretsiz izin uygulamaları farklı çalışanlara aynı anda uygulanabilir mi? Eşitlik ilkesi gereği yasal bir problem yaşanır mı? Bu uygulama dönüşümlü yapılırsa bir fark yaratır mı?

Belirtilen uygulamaların kaynağı aynı ise (örneğin; koronavirüs), yapılacak farklı uygulamalar İş Kanunu'nun 5 inci maddesine aykırılık teşkil edeceği ve sıkıntı yaratacağı düşünülmektedir. Ancak işyerinde izni olmayanların ücretsiz izne çıkarılması, izni olanların önce izne çıkarılması yöntemiyle hareket edilmesinin eşitlik ilkesi açısından sıkıntı olmayacağı düşünülmektedir.

18. Örneğin; işyerinde çalışanların talepleri doğrultusunda çalışanlara ücretsiz izin verildi ama çalışanların bir kısmı aynı gün istirahat raporu aldılar. Bunu yapan çalışanlara karşı bir yaptırım uygulanabilir mi?

İşçi, ücretsiz izinli olduğu dönemde de istirahat raporu alabilir. Buna engel bir durum bulunmuyor. Dolayısıyla işveren tarafından işçiye uygulanacak bir yaptırım söz konusu olamayacaktır.

ÖZER YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK
YUSUF ÖZER

Şehit Fethibey Caddesi Erboy 1 İş Hanı No: 41 Kat: 3 D: 301 Konak - İZMİR
Tel: 0532 241 46 83 Ofis Tel: 0232 484 47 84 Faks: 0232 484 47 84
yusuf@ozerymm.com